

Huvudman

Norrköpings kommun
Norrkoping.kommun@norrkoping.se

Beslut

Datum 2024-06-03

Dnr 2023:6644

Sida 1 (6)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Vikbolandsskolan 1 i Norrköpings kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 23 januari 2024

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 3 skollagen (2010:800) från att ingripa mot Norrköpings kommun avseende brist rörande betygskatalog. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet i denna del.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser beslut om enskild undervisning, beslut om anpassad studiegång samt skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2024 genomfört en tillsyn av Vikbolandsskolan 1 i Norrköpings kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande om undervisningen bedrivs under ledning av lärare, att undervisningen ges av behöriga och legitimerade lärare, att undervisningen följer och omfattar aktuellt ämnes syfte och centrala innehåll, frånvaro, extra anpassningar, särskilt stöd, förebyggande arbete för att skapa trygghet och studiero, åtgärdande arbete för att skapa trygghet samt förhindra kränkande behandling, skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning, särskilt beakta resultat på nationella prov, beslut om betyg samt betygskatalog.

Skolinspektionen har den 23 januari 2024 beslutat att förelägga Norrköpings kommun att senast den 23 april 2024 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande beslut om enskild undervisning, beslut om anpassad studiegång samt betygskatalog. Vidare har Skolinspektionen tilldelat Norrköpings kommun en anmärkning rörande skriftliga rutiner för

hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning.

Norrköpings kommun har den 23 april 2024 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen samt kompletterande uppgifter den 29 maj 2024.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Norrköpings kommun har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Avstående från ingripande

Betygskatalog

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att rektorn tillsammans med skoladministratör sett över skolans rutiner för betygssättning samt tagit fram en checklista för betygssättning och betygskatalog. Huvudmannen har till sin redovisning bifogat checklista för betygssättning samt en reviderad sammanställning över medbedömare.

Av sammanställningen över medbedömare framgår att samtliga icke-legitimerade lärare har en legitimerad lärare som medbedömare. För två lärare som saknar lärarlegitimation framgår att rektorn tillsammans med legitimerad lärare är medbedömare under höstterminen 2024. Detta avser ämnet idrott och hälsa.

Huvudmannen har till sin redovisning även inkommit med betygskataloger för höstterminen 2023. Av betygskataloger för årskurs 7-9 framgår att rektorn i ämnet idrott och hälsa har signerat och daterat betygskataloger tillsammans med icke legitimerad lärare. Vidare framgår av betygskataloger för höstterminen 2023 att rektorn signerat och daterat betyg i flera ämnen för en enskild elev. Av kompletterande uppgifter från huvudmannen framgår att de icke legitimerade lärarna i ämnet idrott och hälsa har fått stöd av både lärare och rektorn i planering, genomförande och bedömning via bland annat blandade ämneslag. Dessa lärare har även getts handledning av en legitimerad lärare. Utifrån oförutsedda händelser och andra tillfälliga omständigheter valde rektorn att signera och datera betyg i betygskataloger för höstterminen 2023 i vissa fall. Huvudmannen redogör för att det finns andra legitimerade lärare på skolan att tillgå.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn. (3 kap. 16 § skollagen)

Av Skolverkets föreskrifter om betygskatalog anges att den eller de som beslutar om betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur (7 § SKOLFS 2011:123).

Av Skolverkets föreskrifter om betygskatalogen framgår även att en betygskatalog ska innehålla namn och titel på den eller de som har beslutat om betyg (8 § SKOLFS 2011:123).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att betygssättningen i vissa fall inte uppfyller författningarnas krav. Utredningen visar att rektorn har beslutat om vissa betyg och signerat betygskataloger exempelvis när den undervisande läraren saknat legitimation, trots att det finns legitimerade lärare på skolan. Även om rektorn försökt att lösa den situation som uppstått är det inte i enlighet med de lagkrav som finns avseende betygssättning.

Skolinspektionen vill framhålla vikten av att planera och organisera sin verksamhet så att det är möjligt att hantera oförutsedda händelser eller andra tillfälliga omständigheter, som exempelvis att lärare är frånvarande under en längre period eller när elever genomför sena skolbyten.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa (p. 1), den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2), eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (p. 3). Norrköpings kommuns verksamhet vid Vikbolandsskolan 1 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller betygskatalog.

Skolinspektionen bedömer att det finns särskilda skäl att avstå från att ingripa. Denna bedömning görs mot bakgrund av att de brister som konstaterats beror på tillfälliga omständigheter. Skolinspektionen vill i detta sammanhang framhålla vikten av att planera och organisera sin verksamhet så att det är möjligt att hantera oförutsedda händelser eller andra tillfälliga omständigheter, som exempelvis att en lärare är frånvarande under en längre period. Att rätt person beslutar om en elevs betyg är en viktig fråga av rättssäkerhetsskäl då betygssättning utgör

myndighetsutövning. Skolinspektionen förutsätter att betygssättningen i fortsättningen sker i enlighet med författningarnas krav.

Områden utan konstaterade brister

Beslut om enskild undervisning och beslut om anpassad studiegång Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att när elever ges särskilt stöd i form av enskild undervisning och anpassad studiegång har rektorn i dialog med specialpedagog säkerställt att rektorn fattat beslut i enlighet med författningarnas krav. Huvudmannen har till sin redovisning bifogat en sammanställning över beslut om enskild undervisning respektive anpassad studiegång som fattats under perioden den 23 januari till den 15 april 2024. Av sammanställningen framgår att beslut om enskild undervisning fattats för 13 elever och beslut om anpassad studiegång har fattats för 10 elever.

Huvudmannen har till sin redovisning inkommit med fyra åtgärdsprogram där elever ges särskilt stöd i form av enskild undervisning eller anpassad studiegång. Av åtgärdsprogram framgår om det särskilda stödet ges i form av enskild undervisning, och i de fall särskilt stöd ges i form av anpassad studiegång framgår även avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen. Det är rektorn som fattat besluten.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges

1. i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §,
2. i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §, eller
3. i form av anpassad studiegång enligt 12 §.

Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Av skollagen framgår även att om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till (3 kap. 11 § skollagen).

Av skollagen framgår vidare att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen. (3 kap. 12 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att huvudmannen tillsammans med rektorn har tagit fram en ny rutin för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Rutinen har implementerats och delgivits via ledningsgrupp, arbetslag, elevråd och klassråd. Huvudmannen uppger att vårdnadshavare delgavs den nya rutinen via rektorsbrev.

Av inkommen rutin framgår att skolan är en mobilfri skola och de undantagsfall där mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning får användas i undervisningen. Därtill framgår de regler som finns beträffande insamling och omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Rutinen är beslutat av rektorn.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att det för varje skolenhet ska finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt 5 kap. 4 b-4 d §§ skollagen. Rektorn beslutar om sådana rutiner. (5 kap. 4 e § skollagen)

Av förarbetena framgår vidare att de skriftliga rutinerna ska avse hanteringen av omhändertaganden i förebyggande syfte och omhändertaganden som sker utifrån rektorns beslut om att samla in mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning vid varje skoldags början. Det är skolans ansvar att förvara omhändertagna föremål på ett säkert sätt till dess att de lämnas tillbaka. Av rutinerna bör bland annat framgå hur omhändertagandet av utrustningen ska gå till, till exempel hur föremålen ska förvaras på ett betryggande sätt och hur insamlandet av utrustningen ska ske så att det framgår till vem varje föremål ska återlämnas. Det ska inte föreligga någon osäkerhet om huruvida ett föremål har omhändertagits eller huruvida det har lämnats tillbaka. (Prop. 2021/22:160, s. 235)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet är fattat av utredaren Anna Åhman Lundberg. Utredaren Victoria Eriksson har varit föredragande i ärendet.